

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Mirosław Major

Protokolant P.. sąd. Agnieszka Schedler-Muszyńska

po rozpoznaniu w dniu 30 marca 2017 r. w Poznaniu

odwołania **J. S.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

z dnia 30 listopada 2015 r., znak (...) - RED - (...) - (...), zmienionej decyzją z dnia 11 stycznia 2016 r., znak (...) - RED - (...) - (...)

w sprawie **J. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

przy udziale **W. R., R. T., (...) Spółka jawna z/s w P.**

o odpowiedzialność osób trzecich i następców prawnych za składki na ubezpieczenia społeczne, FP, FGŚP i ubezpieczenie zdrowotne

- 1) umarza postępowanie w części dotyczącej zaległości składkowych na poczet ubezpieczenia zdrowotnego za grudzień 2010 r.,
- 2) oddala odwołanie w pozostałym zakresie,
- 3) koszty procesu rozdziela stosunkowo, obciążając nimi odwołującego w 95 %, a pozwany organ rentowy w 5 % procentach i z tego tytułu zasądza od odwołującego na rzecz pozwanego kwotę 2 160 (dwa tysiące sto sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 listopada 2015 r., znak (...) - RED - (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie art. 53 § 1, 3 i 4, art. 55, art. 56 § 1, art. 107 § 1 i 2 pkt 2 i 4, art. 108 § 1, art. 115 § 1 i 2, art. 118 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 613) w zw. z art. 23 ust. 1, art. 31 i 32 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) stwierdził, że J. S. jako wspólnik (...) sp. j. odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i (...) za zaległości w/w spółki powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. w łącznej kwocie 10 498,16 zł. Na powyższą kwotę składały się następujące należności za pracowników w łącznej wysokości:

- 1) 5 621,63 zł z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 49,70 zł;

2) 4 297,26 zł z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od grudnia 2010 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 32,80 zł;

3) 492,47 zł z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 4,30 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że J. S. prowadził działalność gospodarczą jak wspólnik (...) sp. j. J. S. został wspólnikiem w/w spółki na podstawie aneksu do umowy spółki z dnia 17 stycznia 2011 r., a wpis do rejestru nastąpił w dniu 1 kwietnia 2011 r. Odwołujący został wykreślony z rejestru w dniu 4 września 2014 r. zgodnie z uchwałą z dnia 18 maja 2014 r. Dalej organ rentowy wskazał, że w/w spółka zatrudniała pracowników i z tego tytułu była zobowiązana do obliczania, rozliczania i opłacania należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za każdy miesiąc kalendarzowy. Niedopełnienie tego obowiązku spowodowało powstanie na koncie w/w spółki jako płatnika składek zadłużenia z tytułu nieopłaconych składek na:

- Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. w kwocie 3 810,63 zł oraz należne odsetki za zwłokę,

- ubezpieczenie zdrowotne za okres od września 2010 r. do sierpnia 2011 r. w kwocie 4 386,75 zł oraz odsetki za zwłokę,

- Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. w kwocie 333,47 zł oraz odsetki za zwłokę.

W ocenie organu rentowego, J. S. jako wspólnik w/w spółki w okresie od grudnia 2010 r. do sierpnia 2011 r., gdy spółka nie opłaciła należnych składek, odpowiada solidarnie ze spółką za powstałe zaległości.

Od powyższej decyzji, w trybie i terminie przewidzianym ustawą, odwołanie złożył J. S., działając przez adwokata, domagając się jej zmiany i stwierdzenia, że jako były wspólnik (...) sp. j. nie odpowiada za zaległości powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VII U 3092/16.

W uzasadnieniu odwołania podano, że organ rentowy nie zebrał wiarygodnych dowodów wskazujących na zaległości spółki w wysokości określonej w zaskarżonej decyzji. Zdaniem odwołującego dokumenty w postaci wydruku przeglądu danych i stanów należności dla płatnika nie mają waloru dokumentu urzędowego, gdyż stanowią jedynie odzwierciedlenie raportów miesięcznych składanych przez płatnika składek, zaś organ rentowy w dokumentach tych nie zmierzał do zaświadczenia czegokolwiek. Ponadto odwołujący podniósł, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika również, czy było prowadzone jakiegokolwiek postępowanie egzekucyjne wobec spółki, a w konsekwencji z czego miałyby wynikać wysokość kosztów egzekucyjnych wskazanych w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo odwołujący zarzucił organowi rentowemu, że nie określił ram czasowych, w jakich J. S. był wspólnikiem spółki. Kolejny odwołujący wyjaśnił, że stał się wspólnikiem na podstawie zawartej z K. R. umowy z dnia 28 stycznia 2011 r. o nabyciu ogółu praw i obowiązków wspólnika w spółce, natomiast w dniu 19 maja 2014 r. na podstawie kolejnej umowy odwołujący zbył ogół praw i obowiązków w spółce na rzecz K. R.. Odwołujący zwrócił przy tym uwagę, że dla skuteczności nabycia ogółu praw i obowiązków wspólnika nie jest wymagany wpis w rejestrze przedsiębiorców, który ma jedynie charakter deklaratoryjny. W ocenie odwołującego wobec powyższego może on ponosić ewentualną odpowiedzialność za zobowiązania spółki, których termin płatności upłynął w okresie od 28 stycznia 2011 r. do 19 maja 2014 r. Odwołujący zarzucił organowi rentowemu, że nie określił, w jakim terminie poszczególne świadczenia winny być przez spółkę regulowane, a w szczególności nie określono okresu, za jaki zostały naliczone odsetki oraz kiedy powstały i kiedy upłynął termin zapłaty kosztów egzekucyjnych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu organ rentowy wyjaśnił, że odwołanie zostało częściowo uwzględnione decyzją z dnia 11 stycznia 2016 r. poprzez zmianę okresu, za który odwołujący jako wspólnik spółki odpowiada za zaległości, natomiast w pozostałym zakresie organ rentowy podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Ponadto Zakład wyjaśnił, że stosownie do treści art. 34 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. informacje zawarte na koncie ubezpieczonego i koncie płatnika prowadzonych w formie elektronicznej, które zostały przekazane w postaci dokumentu pisemnego albo elektronicznego, są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych, a zatem wydruki odzwierciedlającego stan kont stanowią dowód w niniejszej sprawie.

Decyzją z dnia 11 stycznia 2016 r., znak (...) - RED - (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P., działając na podstawie art. 154 § 1 i 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) w zw. z art. 83 ust. 6 i 7, art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.), zmienił rozstrzygnięcie decyzji z dnia 30 listopada 2015 r., znak (...) - RED - (...) - (...), w ten sposób, że stwierdził, iż J. S. jako wspólnik (...) sp. j. odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i (...) za zaległości w/w spółki powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. w łącznej kwocie 9 904,92 zł. Na powyższą kwotę składały się następujące należności za pracowników w łącznej wysokości:

- 1) 5 621,63 zł z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 49,70 zł;
- 2) 3 704,02 zł z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 32,80 zł;
- 3) 492,47 zł z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz należnych odsetek, a także koszty egzekucyjne w kwocie 4,30 zł.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że zmiana wynikała z poczynionych w sprawie ustaleń wykazujących, iż w dniu 28 stycznia 2011 r. J. S. nabył od K. R. ogół praw i obowiązków wspólnika (...) sp. j.

Od powyższej decyzji, w trybie i terminie przewidzianym ustawą, odwołanie złożył J. S., działając przez adwokata, domagając się jej zmiany i stwierdzenie, że J. S. jako były wspólnik (...) sp. j. nie odpowiada za zaległości powstałe wobec Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu odwołania przywołano taką samą argumentację, co w uzasadnieniu odwołania od decyzji z dnia 30 listopada 2015 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odwołania organ rentowy przytoczył taką samą argumentację, co w uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie złożonej w sprawie VII U 3092/16.

Sprawa została zarejestrowana pod sygn. akt VII U 4896/16.

Zarządzeniem z dnia 11 marca 2016 r. połączono sprawę VII U 4896/16 do łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VII U 3092/16.

W piśmie procesowym z dnia 13 maja 2016 r. odwołujący cofnął odwołanie z dnia 23 grudnia 2015 r. w zakresie uwzględnionym przez organ rentowy decyzją z dnia 11 stycznia 2016 r. i wniósł o uznanie organu rentowego za stronę przegrywającą w tym zakresie, domagając się przy tym zasądzenia na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania obejmujących koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Jednocześnie odwołujący podtrzymał dotychczasowe stanowisko i argumentację w zakresie nieuwzględnionym przez organ rentowy, a nadto podniósł, że dokumenty sporządzone przez organ rentowy uwzględniają stan na dzień 4 października 2012 r., a zatem w

chwili wydawania zaskarżonej decyzji, tj. w dniu 11 stycznia 2016 r., zawierały nieaktualne i niezweryfikowane dane, natomiast organ rentowy winien dokonywać ustaleń zakresu odpowiedzialności odwołującego na podstawie bieżących, aktualnych danych. Ponadto odwołujący podniósł, że to na organie rentowym ciąży obowiązek wykazania podstaw uzasadniających wydanie decyzji administracyjnej o określonej treści.

W. R., działając w imieniu zainteresowanej spółki w toku rozprawy w dniu 20 października 2016 r. przychylił się do stanowiska organu rentowego, przyznając, że w spornym okresie spółka nie płaciła składek na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z kolei pełnomocnik odwołującego oświadczył, że odwołujący nie kwestionuje czasookresu decyzji z dnia 11 stycznia 2016 r., natomiast kwestionuje ją co do kwoty należności głównej, naliczonych odsetek oraz kosztów egzekucyjnych, gdyż nie można ustalić, kiedy i jaka egzekucja była wszczynana.

W toku rozprawy w dniu 12 stycznia 2017 r. pełnomocnik odwołującego wskazał, że odwołujący kwestionuje wszystkie odsetki, który obowiązek zapłaty powstał po 19 maja 2014 r. Jednocześnie wskazał, że organ rentowy nie wykazał, aby koszt egzekucyjny powstał w okresie, w którym odwołujący był współnikiem zainteresowanej spółki.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28 stycznia 2011 r. J. S. zawarł z K. R. umowę zbycia ogółu praw i obowiązków majątkowych współnika (...) sp. j., na mocy której J. S. został współnikiem w/w spółki z prawem jej reprezentacji. Powyższa zmiana została ujawniona w rejestrze przedsiębiorców w dniu 1 kwietnia 2011 r., kiedy to dokonano wpisu polegającego na wykreśleniu R. T. i wpisaniu J. S..

J. S. był współnikiem (...) sp. j. do dnia 19 maja 2014 r., kiedy to w drodze umowy przeniesienia ogółu praw i obowiązków zbył na rzecz K. R. ogół praw i obowiązków z tytułu uczestnictwa w w/w spółce. Powyższa zmiana została ujawniona w rejestrze przedsiębiorców w dniu 4 września 2014 r., kiedy to dokonano wpisu polegającego na wykreśleniu J. S. i wpisaniu K. R..

Spółka (...) w okresie od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r. zatrudniała pracowników, a ich liczba ulegała następującym zmianom:

- 1) od stycznia do maja 2011 r. – 2 pracowników;
- 2) w czerwcu 2011 r. – 3 pracowników;
- 3) w lipcu 2011 r. – 1 pracownik;
- 4) w sierpniu 2011 r. – 4 pracowników.

W okresie od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r. spółka (...) jako płatnik składek zatrudnionych u niej pracowników nie uregulowała następujących należności składkowych:

- 1) na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych: za maj 2011 r. w kwocie 270,44 zł; za czerwiec 2011 r. w kwocie 1 507,75 zł; za lipiec 2011 r. w kwocie 737,58 zł; za sierpień 2011 r. w kwocie 1 294,86 zł;
- 2) na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego: za styczeń 2011 r. w kwocie 317,55 zł; luty 2011 r. w kwocie 101,37 zł; za marzec 2011 r. w kwocie 393,07 zł; za kwiecień 2011 r. w kwocie 447,49 zł; za maj 2011 r. w kwocie 92,22 zł; za czerwiec 2011 r. w kwocie 439,46 zł; za lipiec 2011 r. w kwocie 193,25 zł, za sierpień 2011 r. w kwocie 488,61 zł;
- 3) na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych: za maj 2011 r. w kwocie 23,26 zł; za czerwiec 2011 r. w kwocie 135,35 zł; za lipiec 2011 r. w kwocie 63,46 zł; za sierpień 2011 r. w kwocie 111,40 zł.

Termin płatności dla w/w należności w poszczególnych miesiącach przypadła następująco:

- za styczeń 2011 r. do 15 lutego 2011 r.;

- za luty 2011 r. do 15 marca 2011 r.;
- za marzec 2011 r. do 15 kwietnia 2011 r.;
- za kwiecień 2011 r. do 16 maja 2011 r.;
- za maj 2011 r. do 15 czerwca 2011 r.;
- za czerwiec 2011 r. do 15 lipca 2011 r.;
- za lipiec 2011 r. do 16 sierpnia 2011 r.;
- za sierpień 2011 r. do 15 września 2011 r.

W dniu 1 sierpnia 2012 r. z uwagi na zaległości figurujące na koncie spółki organ rentowy skierował do niej następujące upomnienia:

- 1) nr (...) obejmujące należności za składki na ubezpieczenia społeczne za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. w łącznej kwocie 3 810,63 zł – następnie na tej podstawie wystawiono tytuł wykonawczy nr (...) obejmujący w/w kwotę składek oraz odsetki;
- 2) nr (...) obejmujące należności na składki na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od września 2010 r. do grudnia 2010 r. w łącznej kwocie 1 913,73 zł – następnie na tej podstawie wystawiono tytuł wykonawczy nr (...) obejmujący w/w kwotę składek oraz odsetki;
- 3) nr (...) obejmujące należności na składki na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2011 r. do kwietnia 2011 r. w łącznej kwocie 1 259,48 zł – następnie na tej podstawie wystawiono tytuł wykonawczy nr (...) obejmujący w/w kwotę składek oraz odsetki;
- 4) nr (...) obejmujące należności na składki na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. w kwocie 1 213,54 zł – następnie na tej podstawie wystawiono tytuł wykonawczy nr (...) obejmujący w/w kwotę składek oraz odsetki;
- 5) nr (...) obejmujące należności na składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. w łącznej kwocie 333,47 zł – następnie na tej podstawie wystawiono tytuł wykonawczy nr (...) obejmujący w/w kwotę składek oraz odsetki.

Od wartości wskazanych w powyższych tytułach wykonawczych zostały naliczone opłaty manipulacyjne stanowiące koszty egzekucyjne.

Koszty egzekucyjne związane z dochodzeniem poszczególnych należności wynosiły:

- 49,70 zł dla należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczeń Społecznych za okres od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz odsetek;
- 32,80 zł dla należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Ubezpieczenia Zdrowotnego za okres od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz odsetek;
- 4,30 zł dla należności z tytułu nieopłaconych składek na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okres od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r. oraz odsetek.

Na dzień 30 listopada 2015 r. od powyższych należności zostały naliczone następujące kwoty odsetek:

- 1 811 zł od kwoty nieuiszczonych należności za składki na ubezpieczenia społeczne za okresy od maja 2011 r. do sierpnia 2011 r.;
- 1 231 zł od kwoty nieuiszczonych należności za składki na ubezpieczenie zdrowotne za okresy od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r.;
- 159 zł od kwoty nieuiszczonych należności za składki na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za okresy od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy oraz aktach organu rentowego. Ponadto Sąd w ograniczonym zakresie posiłkował się zeznaniami W. R., występującego w imieniu zainteresowanej spółki.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał za wiarygodne wszystkie dokumenty zgromadzone w postępowaniu. Zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty, w przewidzianej przez prawo formie. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron i również Sąd nie znalazł powodów, dla których miałby je zakwestionować. Fakt niekwestionowania przez strony treści kserokopii dokumentów znajdujących się w aktach sprawy pozwolił nadto na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Zeznania W. R. Sąd uznał za wiarygodne, aczkolwiek należy zwrócić uwagę, że były one przydatne jedynie dla potwierdzenia faktu powstania zaległości zainteresowanej spółki w opłacaniu składek, natomiast nie zawierały one żadnych informacji umożliwiających dokonanie weryfikacji wysokości należności określonych przez pozwany organ rentowy w zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do oceny, czy wystąpiły przesłanki aktualizujące po stronie J. S., jako byłego wspólnika (...) sp. j., obowiązek partycypacji w ponoszeniu ciężaru należności z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne oraz na Fundusz Pracy i Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, a w konsekwencji czy pozwany organ rentowy prawidłowo wydał decyzję stwierdzającą solidarną odpowiedzialność J. S. ponoszoną wraz ze spółką (...).

Na mocy odesłania z art. 31 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 ze zm.) do należności z tytułu składek stosuje się odpowiednio m.in. art. 115 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 201 ze zm.).

Zgodnie z tym przepisem wspólnik spółki cywilnej, jawnej, partnerskiej oraz komplementariusz spółki komandytowej albo komandytowo-akcyjnej odpowiada całym swoim majątkiem solidarnie ze spółką i z pozostałymi wspólnikami za zaległości podatkowe spółki. Przepis § 1 stosuje się również do odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe z tytułu zobowiązań, których termin płatności upływał w czasie, gdy był on wspólnikiem, oraz zaległości wymienione w art. 52 oraz art. 52a powstałe w czasie, gdy był on wspólnikiem (§ 2 zd. 1).

Należy przy tym zauważyć, że założeniem art. 115 Ordynacji podatkowej było rozciągnięcie odpowiedzialności podatkowej na tych wspólników spółek osobowych, którzy za zobowiązania spółki odpowiadają bez ograniczenia całym swoim majątkiem. W konsekwencji powyższego orzekanie w sprawach rozciągnięcia odpowiedzialności podatkowej za zaległości podatkowe wynikające z działalności spółki na wspólników – jako osoby trzecie – nie jest oparte na zasadzie winy i dlatego nie ma znaczenia ustalenie przyczynienia się do powstania zaległości podatkowej (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. z dnia 16 czerwca 2004 r., (...) SA 447/03). Skoro orzeczenie o odpowiedzialności wspólników nie jest oparte na zasadzie winy, to nie ma znaczenia ustalenie

stopnia przyczynienia się do powstania zaległości. Stopień zaangażowania poszczególnych wspólników w działalność spółki i przyczynienia się do powstania zaległości podatkowych nie ma wpływu na orzekanie o odpowiedzialności wspólników za te zaległości. Odpowiedzialność ta ma bowiem charakter obiektywny (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. z dnia 17 czerwca 2014 r., I SA/PO 1273/13). Odpowiedzialność wspólnika spółki jawnej za jej zobowiązania ma charakter odpowiedzialności pierwotnej. Istotą odpowiedzialności wspólnika spółki jawnej jest osobista odpowiedzialność wspólników solidarnie z pozostałymi wspólnikami i spółką za zobowiązania spółki bez ograniczenia całym swoim majątkiem (art. 22 § 2 k.s.h.). Nie może uchylić tej odpowiedzialności ani umowa, ani faktyczne zaniechanie wspólnika w prowadzeniu spraw spółki (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 grudnia 2013 r., III AUa 445/13). Odpowiedzialność za zobowiązania spółki wspólnika spółki jawnej jest odpowiedzialnością solidarną, a w konsekwencji niezależną od wysokości udziałów oraz odpowiedzialnością obiektywną, a więc taką, dla której znaczenie ma tylko fakt powstania zobowiązań w czasie bycia wspólnikiem, nie zaś rzeczywiste przyczynienie się do powstania tych zobowiązań lub brak takiego przyczynienia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 5 września 2013 r., III AUa 1432/12).

Przepis art. 115 § 1 Ordynacji podatkowej ustanawia jedynie zasadę solidarnej odpowiedzialności wspólnika (byłego wspólnika) m.in. spółki jawnej oraz samej spółki i pozostałych wspólników. W przeciwieństwie do odpowiedzialności członków zarządu spółek kapitałowych, przewidzianej w art. 116 ustawy, przesłanką tej odpowiedzialności nie jest bezskuteczność egzekucji w stosunku do podatnika. Z treści art. 115 ustawy nie wynika jakiegokolwiek uzależnienie orzeczenia o odpowiedzialności wspólnika spółki cywilnej od wyniku egzekucji prowadzonej wobec spółki (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego: z dnia 25 maja 2016 r., I (...) 111/15 oraz z dnia 10 kwietnia 2014 r., I (...) 843/12).

Warto także zauważyć, że zgodnie z dyrektywą art. 115 § 4 Ordynacji podatkowej, orzeczenie o odpowiedzialności, o której mowa w § 1, nie wymaga uprzedniego wydania decyzji w sprawach, o których mowa w art. 108 § 2 pkt 2, a rozstrzygnięcie w tych sprawach następuje w decyzji orzekającej o odpowiedzialności. Jak wskazano w orzecznictwie sądów administracyjnych, w powołanym powyżej przepisie ustawodawca przewidział wyjątek od reguły stanowiącej, że postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności osób trzecich nie może zostać wszczęte przed m.in. dniem doręczenia decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego. W ramach tego wyjątku, dopuszczona została możliwość określenia wysokości zobowiązań podatkowych spółki w decyzji orzekającej o odpowiedzialności osoby trzeciej wydanej na podstawie art. 108 § 1 Ordynacji podatkowej. Oznacza to, że w wyniku jednego postępowania określić można zarówno wysokość zobowiązania podatkowego spółki, jak i „osoby trzeciej” ponoszącej odpowiedzialność podatkową (vide wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P. z dnia 6 października 2009 r., I SA/Po 500/09).

Wymaga również wyjaśnienia, że w przypadku odpowiedzialności byłego wspólnika za zaległości podatkowe spółki (§ 2) istotny jest dzień powstania zobowiązania podatkowego i dzień upływu terminu płatności podatku. Nowelizacja § 2, która weszła w życie 1 stycznia 2009 r., spowodowała, że odpowiedzialność podatkowa byłego wspólnika jako osoby trzeciej wchodzi w grę tylko wtedy, gdy termin płatności podatku, należnego od spółki, upłynął w okresie, gdy dany podmiot był wspólnikiem tej spółki.

Tymczasem w niniejszej sprawie bezspornym było, że w okresie od 28 stycznia 2011 r. do 19 maja 2014 r. J. S. był wspólnikiem (...) sp. j. i że w związku z tym może ponosić solidarną odpowiedzialność ze spółką za należności za okresy od stycznia 2011 r. do sierpnia 2011 r. Natomiast zdaniem odwołującego, organ rentowy nie wykazał wysokości zadłużenia zainteresowanej spółki, podnosząc przy tym, że dokumenty w postaci wydruku przeglądu danych i stanów należności dla płatnika nie mają waloru dokumentu urzędowego i w konsekwencji nie mogą stanowić dowodu tego, co zostało w nich wskazane.

Odnosząc się do powyższych zarzutów odwołującego należy wskazać, że stosownie do treści art. 34 ust. 1 ustawy systemowej, Zakład zapewnia rzetelność i kompletność informacji gromadzonych na kontach ubezpieczonych i na kontach płatników składek w sposób uregulowany niniejszą ustawą, co oznacza że gromadzone na kontach informacje z założenia ustawodawcy mają być rzetelne (tj. wiarygodne, prawdziwe, sprawdzone, zweryfikowane i potwierdzone

oraz kompletne). Natomiast zgodnie z treścią art. 34 ust. 2 ustawy systemowej, wszelkie informacje znajdujące się na kontach ubezpieczonego i płatnika składek są środkiem dowodowym w postępowaniu administracyjnym i sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych. Tym samym to odwołujący, kwestionując prawdziwość informacji ujawnionych w prowadzonych przez ZUS kontach, zobligowany jest wykazać nieprawidłowości lub błędy zawartych tam zapisów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 20 czerwca 2013 r., III AUa 90/13), wszak zaskarżenie decyzji organu rentowego nie powoduje zmiany w rozkładzie ciężaru dowodu. To po stronie odwołującego leży powinność udowodnienia twierdzeń, z których wywodzi skutki prawne, w tym co do faktów istotnych w sprawie. Zasada kontrydiktoryjności i dowodzenia swoich twierdzeń (art. 232 k.p.c.) obowiązuje również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2008 r., I UK 151/08). Należy także zauważyć, że obowiązkiem ubezpieczonego (płatnika) jest przechowywanie oryginałów dowodów opłaty składek. Jeżeli wpłaty te nie zostały zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonego (płatnika) w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, to w procesie sądowym na ubezpieczonym (płatniku) spoczywa ciężar wykazania wpłaty (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 13 marca 2012 r., III AUa 762/11).

Zatem wbrew twierdzeniom odwołującego, przedstawione przez pozwanego organ rentowy dokumenty stanowiące odzwierciedlenie informacji zgromadzonych na koncie płatnika składek – zainteresowanej spółki stanowiły w niniejszej sprawie dowód wysokości zadłużenia występującego po stronie (...) sp. j. W świetle powyższych rozważań nie ulega wątpliwości, że to odwołujący lub zainteresowana spółka powinni wykazać nieprawidłowości lub błędy zapisów zawartych na koncie płatnika składek (...) sp. j. Tymczasem ani odwołujący J. S., ani też zainteresowana spółka (...) nie przedstawili żadnych dowodów, które wskazywałyby na nieprawidłową kwotę zadłużenia określoną w zaskarżonych decyzjach. Na domiar tego występujący w imieniu zainteresowanej spółki (...) potwierdził fakt powstania zadłużenia w opłacaniu składek oraz przychylił się do stanowiska organu rentowego, uznając za zasadne stwierdzenie solidarnej odpowiedzialności J. S. za zaległości spółki względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Wobec powyższego należało przyjąć, że odwołujący nie wykazał, aby wskazana w zaskarżonych decyzjach kwota zadłużenia była nieprawidłowa.

Nadto, organ rentowy prawidłowo obciążył odwołującego obowiązkiem zapłaty odsetek za zwłokę naliczonych za okres następujący po utracie przez J. S. statusu wspólnika zainteresowanej spółki. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, że użyte w art. 112 § 1 Ordynacji podatkowej pojęcie zaległości podatkowych swoim zakresem obejmuje poza wymienionymi w art. 112 § 4 Ordynacji podatkowej także wszystkie inne pozostałe należności określone w art. 107 § 2 tej ustawy (por. wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 28 listopada 2014 r., I (...)). Natomiast zgodnie z art. 107 § 2 pkt 2 Ordynacji podatkowej osoby trzecie odpowiadają również za odsetki za zwłokę od zaległości podatkowych (i analogicznie od zaległości składkowych). Poza tym wymaga podkreślenia, że odsetki za zwłokę stanowią roszczenie akcesoryjne względem roszczenia o zapłatę należności składkowych, w konsekwencji czego odsetki za zwłokę za okres następujący po utracie przez J. S. statusu wspólnika zainteresowanej spółki są ściśle związane z należnościami składkowymi wymagalnymi w okresie, za który odwołujący ponosi solidarną odpowiedzialność. Wobec powyższego, wbrew twierdzeniom odwołującego, jego współodpowiedzialność rozciąga się także na obowiązek zapłaty odsetek za zwłokę również za okres przypadający po jego wystąpieniu ze spółki, lecz wynikających z braku zapłaty należności składkowych wymagalnych w okresie, kiedy J. S. był wspólnikiem.

Kolejno odnosząc się do zarzutu odwołującego, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, czy było prowadzone jakiegokolwiek postępowanie egzekucyjne wobec spółki, a w konsekwencji z czego miałyby wynikać wysokość kosztów egzekucyjnych wskazanych w zaskarżonej decyzji, należy zwrócić uwagę, że ani odwołujący, ani też zainteresowana spółka nie zaprzeczyli twierdzeniom organu rentowego o skierowaniu do płatnika składek pisemnych upomnień oraz wystawieniu na ich podstawie tytułów wykonawczych. Mając na uwadze powyższe oraz zważając na wyniki całej rozprawy Sąd zgodnie z dyrektywą art. 230 k.p.c. uznał powyższe fakty za przyznane, w konsekwencji czego nie wymagały one dowodu. Z kolei wystawienie tytułów wykonawczych skutkowało naliczeniem opłat manipulacyjnych stosownie do treści art. 64 § 6 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 599 ze zm.), który stanowi, że organ egzekucyjny pobiera opłatę manipulacyjną z tytułu zwrotu wydatków za wszystkie czynności manipulacyjne związane ze stosowaniem środków egzekucyjnych.

Oplata wynosi 1% kwoty egzekwowanych należności pieniężnych objętych każdym tytułem wykonawczym, nie mniej jednak niż 1 zł 40 gr. W podstawie obliczenia opłaty uwzględnia się również odsetki z tytułu niezapłacenia należności w terminie przypadające w dniu wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Zatem z treści cytowanego powyżej przepisu wynika jednoznacznie, w jaki sposób należy obliczyć wysokość opłaty manipulacyjnej, co pozwala na odtworzenie wyliczeń dokonanych w niniejszej sprawie. Podobnie termin zapłaty opłaty manipulacyjnej został uregulowany ustawowo, wszak zgodnie z brzmieniem art. 64 § 10 powołanej powyżej ustawy, obowiązek uiszczenia opłaty manipulacyjnej powstaje z chwilą doręczenia zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego. Jeżeli pierwszą czynnością egzekucyjną jest zajęcie wierzytelności pieniężnej lub innego prawa majątkowego u dłużnika zajętej wierzytelności, obowiązek uiszczenia opłaty manipulacyjnej powstaje równocześnie z obowiązkiem uiszczenia opłaty za zajęcie. Wobec powyższego w ocenie Sądu nie ulegało wątpliwości, że w niniejszej sprawie powstały koszty egzekucyjne w wysokości wskazanej w zaskarżonej decyzji.

Podobne uwagi należy odnieść do zarzutu odwołującego nieokreślenia przez organ rentowy, w jakim terminie poszczególne świadczenia winny być przez spółkę regulowane oraz za jaki okres zostały naliczone odsetki. Trzeba bowiem wskazać, że w ustawie systemowej sformułowana została zasada samoobliczania przez płatników składek na ubezpieczenia społeczne. Płatnik składek, a zatem także zainteresowana spółka, zgodnie z art. 46 ustawy systemowej, miała obowiązek, według zasad wynikających z przepisów ustawy, obliczać, potrącać z dochodów ubezpieczonych, rozliczać oraz opłacać należne składki za każdy miesiąc kalendarzowy. Z kolei terminy zapłaty składek zostały określone w art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji powyższego nie można czynić organowi rentowemu zarzutu nieokreślenia terminów zapłaty, skoro wynikają one jednoznacznie z przepisów ustawy systemowej.

Należy także odnieść się do zarzutu odwołującego wydania zaskarżonych decyzji w oparciu o nieaktualne i niezwyfikowane dane. Wprawdzie rację ma odwołujący, że w toku postępowania administracyjnego organ rentowy przedstawił dokumenty stwierdzające stan zadłużenia na dzień 4 października 2012 r., jednakże nie oznacza to, że zaskarżone decyzje zostały wydane na podstawie błędnych danych. Trzeba bowiem zwrócić uwagę, że z dokumentów przedłożonych przez Zakład w toku postępowania sądowego wynika, iż według stanu na dzień 2 stycznia 2017 r. wysokość zadłużenia z tytułu składek za poszczególne okresy odpowiadała kwocie zaległych składek stwierdzonych w dniu 4 października 2012 r. Powyższe pozwala przyjąć, że w okresie od 4 października 2012 r. do 2 stycznia 2017 r. stan zadłużenia z tytułu składek za okresy objęte zaskarżonymi decyzjami nie uległ zmianie i tym samym wartości wskazane w zaskarżonych decyzjach odzwierciedlały aktualny stan rzeczy.

Mając na uwadze powyższe rozważania należy stwierdzić, że odwołujący nie wykazał w żaden sposób, aby określenie wysokości należności składkowych w zaskarżonych decyzjach było nieprawidłowe.

Z uwagi na cofnięcie odwołania z dnia 23 grudnia 2015 r. w zakresie uwzględnionym przez organ rentowy, czyli należności za miesiąc grudzień 2010 r. postępowanie w powyższym zakresie stało się bezprzedmiotowe, a w konsekwencji należało je umorzyć stosownie do treści art. 355 § 1 k.p.c., o czym Sąd orzekł w punkcie 1) wyroku. Należy przy tym wyjaśnić, że w ocenie Sądu cofnięcie odwołania nie było sprzeczne z prawem, czy z zasadami współzycia społecznego, ani też nie narusza słusznego interesu odwołującego (art. 469 k.p.c.).

Jako że podtrzymane odwołanie okazało się bezzasadne, Sąd - na podstawie powołanych powyżej przepisów prawa materialnego oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. - oddalił odwołanie w pozostałym zakresie jako niezasadne (punkt 2 wyroku).

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów zapadło w oparciu o art. 100 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.). Sprawa określana jako sprawa o zapłatę należności z tytułu zaległych składek na ubezpieczenie społeczne nie jest sprawą o świadczenie pieniężne z ubezpieczenia społecznego, ale sprawą o świadczenie na to ubezpieczenie. Z tego względu wyłączone jest stosowanie w jej przypadku § 11 ust. 2 cyt. rozporządzenia (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 29 czerwca 2016 r., III AUa 548/16; wyrok Sądu

Apelacyjnego w Łodzi z dnia 26 marca 2015 r., III AUa 822/14; postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 września 2012 r., III AUz 164/12).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy wskazać, że pierwotna wartość przedmiotu sporu wynosiła 10 499 zł, albowiem odwołujący zaskarżył decyzję z dnia 30 listopada 2015 r., znak (...) -RED- (...) - (...), w całości, zaś decyzja ta określała należności z tytułu składek oraz odsetek w łącznej kwocie 10 498,16 zł. Wprawdzie w niniejszym postępowaniu Sąd rozpatrywał odwołania formalnie od dwóch decyzji pozwanego organu rentowego, jednakże nie można zapominać, że druga decyzja dotyczy tego samego przedmiotu, a jej wydanie stanowiło konsekwencję częściowego uwzględnienia przez organ rentowy zarzutów podniesionych przez odwołującego w odwołaniu od decyzji z dnia 30 listopada 2015 r. Wobec powyższego decyzja z dnia 11 stycznia 2016 r. stanowiła de facto decyzję zmieniającą decyzję z dnia 30 listopada 2015 r., a w konsekwencji nie sposób przyjąć, aby wartość przedmiotu sporu powinna być określona z uwzględnieniem także drugiej decyzji, gdyż w istocie jest to jedna decyzja i jedna sprawa. Powyższe uwagi należy także odnieść do ustalenia wyniku sprawy, wszak organ rentowy wydając decyzję z dnia 11 stycznia 2016 r. ograniczył zakres pierwotnej decyzji z kwoty 10 498,16 zł do kwoty 9 904,92 zł, a zatem roszczenie odwołującego zostało uwzględnione co do kwoty 593,24 zł, czyli odwołujący wygrał sprawę w 5 % i w tym zakresie organ rentowy winien jemu zwrócić poniesione koszty zastępstwa procesowego, tj. kwotę 120 zł (2 400 zł x 5%). Jednocześnie odwołujący zobowiązany jest do zwrotu organowi rentowemu 95 % kosztów zastępstwa procesowego poniesionych przez pozwanego, tj. kwotę 2 280 zł (2 400 zł x 95 %). Z uwagi na konieczność częściowego ponoszenia przez każdą ze stron kosztów zastępstwa zasadnym jest zasądzenie różnicy między wysokością zwrotu należnego odwołującemu a wartością zwrotu przysługującą pozwanemu. W związku z powyższym należało zasądzić od odwołującego na rzecz pozwanego tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego kwotę 2 160 zł (2 280 zł – 120 zł), o czym orzeczono w punkcie 3) wyroku.

/-/ Mirosław Major